

Prawne aspekty kontroli przestrzegania uchwał antysmogowych – zagadnienia praktyczne

Niniejsze opracowanie powstało w odpowiedzi na pytania pracowników samorządów terytorialnych w związku ze szkoleniem przeprowadzonym przez Fundację Frank Bold w ramach konferencji „SMOG STOP – aktywne gminy dla czystego powietrza i ochrony klimatu”, zorganizowanej przez Dolnośląski Alarm Smogowy w dniu 16 listopada 2018 roku we Wrocławiu

Spis treści

Część I.....	3
Pytania uczestników konferencji	3
Jaka jest podstawa prawna przeprowadzania kontroli przestrzegania uchwał antysmogowych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta)?.....	3
Kto faktycznie przeprowadza kontrolę w gospodarstwie domowym i jaki jest jej przebieg ?	4
Czy Policja może przeprowadzać kontrole przestrzegania tzw. uchwał antysmogowych ?.....	6
Kim jest przedsiębiorca w kontekście możliwości przeprowadzania kontroli przez wójta, (burmistrza, prezydenta miasta)?	7
Jaka kara została przewidziana za naruszenie przepisów uchwały antysmogowej ?.....	8
Jaka jest możliwość praktycznego zastosowania art. 363 p.o.ś. w stosunku do osoby uporczywie naruszającej przepisy uchwał antysmogowej ?.....	9
Kiedy dopuszczalne jest spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza instalacjami i urządzeniami ?.....	10
Część II.....	11
Wzory pism związanych z kontrolą przestrzegania uchwał antysmogowych	11
Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	11
Zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli	12
Wniosek o ukaranie	13
O Fundacji Frank Bold	15

Część I

Pytania uczestników konferencji

1. Jaka jest podstawa prawna przeprowadzania kontroli przestrzegania uchwał antysmogowych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta)?

Kontrola przestrzegania i stosowania prawa ochrony środowiska realizowana jest przez marszałka województwa, starostę oraz wójta (burmistrza lub prezydenta miasta), o czym stanowi treść art. 379 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska¹ (dalej: p.o.ś.). Wskazany przepis precyzuje, że kontrola przeprowadzana jest *w zakresie objętym właściwością tych organów*. Należy podkreślić, że wskazane uprawnienie do przeprowadzenia kontroli nie odnosi się tylko do właściwości przewidzianej przepisami p.o.ś., ale i właściwości określonej przez inne przepisy dotyczące ochrony środowiska².

P.o.ś. reguluje właściwość wymienionych organów ochrony środowiska w tytule VII działu I (co oczywiście nie wyklucza możliwości uregulowania właściwości tych organów również w innych aktach prawnych). Właściwość rzeczową organów ochrony środowiska (którymi są również wójt, burmistrz, prezydent miasta – por. art. 376 p.o.ś.) reguluje przede wszystkim art. 378 p.o.ś. Przepis ten precyzuje, który organ ma kompetencje w wyszczególnionych w ww. artykule sprawach. Jednocześnie, jak podkreśla się w doktrynie³, nie są to wszystkie zadania, jakie organy ochrony środowiska wykonują na podstawie p.o.ś. Zadania tych organów w obszarze ochrony środowiska regulowane są także w innych przepisach p.o.ś. oraz w ustawach zawierających normy z zakresu prawa ochrony środowiska. *Wyodrębnienie [w art. 376 p.o.ś. – przyp. autor] tych właśnie organów jako organów ochrony środowiska związane jest z ich rolą w tym zakresie w całym systemie organizacyjnym administracji w Polsce. To te organy wykonują kluczowe zadania z zakresu ochrony środowiska*⁴.

Właściwość wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jest określona w sposób mieszany. Następuje to zarówno poprzez wprowadzenie klauzuli generalnej dotyczącej zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami, jak poprzez wskazanie w jej ramach konkret-

¹ Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627 (ze zm.).

² Gruszecki, Krzysztof. Art. 379. W: Prawo ochrony środowiska. Komentarz, wyd. IV. Wolters Kluwer, 2016.

³ Bukowski, Zbigniew. Art. 376. W: *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*. Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, 2013.

⁴ Tamże.

nego katalogu spraw. Przyjmuje się, że organ ten jest ogólnie właściwy w sprawach dotyczących zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne. Kontrola, o której mowa w art. 379 p.o.ś., powinna dotyczyć przestrzegania wszystkich przepisów pozostających we właściwości wskazanego organu. Przepis art. 379 ust. 1 p.o.ś. nie ogranicza powyższego obowiązku tylko do zadań wynikających z prawa ochrony środowiska⁵, ale odnosi się również do innych w zakresie prawa ochrony środowiska. Ustawodawca posłużył się bowiem ogólnym określeniem właściwości tych organów. *Gdyby jego intencją było ograniczenie uprawnień kontrolnych tylko do rozwiązań wynikających z ustawy, to nie stanowiłby ogólnie o właściwości tych organów, ale tylko o tej wynikającej z ustawy*⁶.

W związku z powyższym, wójt (burmistrz, prezydent miasta) sprawuje kontrolę w zakresie objętym swoją właściwością, wynikającą nie tylko z p.o.ś., ale również z wszelkich innych aktów prawnych normujących właściwość tego organu. Niewątpliwie uprawnienia kontrolne będą przysługiwały wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) w zakresie zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami (skoro jest właściwy w tym zakresie zgodnie z p.o.ś.). Nie wyklucza to jednocześnie jego uprawnień kontrolnych z innych tytułów.

Należy zauważyć, że zwrot *sprawują kontrolę* należy rozumieć jako imperatyw⁷ - obowiązek sprawowania rzeczonyj kontroli, a nie jedynie uprawnienie organu. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) poprzez działania kontrolne pełni bowiem niezwykle istotną funkcję w zakresie zapewnienia przestrzegania norm ochrony środowiska, w tym tzw. uchwał antysmogowych.

Kontrola winna być sprawowana w zakresie przestrzegania i stosowania przepisów ochrony środowiska. Nie ulega wątpliwości, że przez zwrot „przepisy ochrony środowiska” należy rozumieć wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska, a nie jedynie unormowania p.o.ś. Kontrola będzie więc również dotyczyć tzw. uchwał antysmogowych, gdyż ich zapisy niewątpliwie dotyczą ochrony środowiska.

2. Kto faktycznie przeprowadza kontrolę w gospodarstwie domowym i jaki jest jej przebieg ?

Jak zostało wyjaśnione powyżej w odpowiedzi na pytanie nr 1, podmiotem sprawującym kontrolę przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej w stosunku do osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami jest wójt (burmistrz, prezydent miasta), jednak w praktyce funkcje kontrolne, na podstawie art. 379 ust. 2 p.o.ś., wykonują upoważnione przez niego podmioty w postaci funkcjonariuszy straży gminnej oraz podlegli mu pracownicy urzędu gminy.

⁵ M. Górski, *Kto za to odpowiada?*, Ekoprofit 2001, nr 10, s. 17.

⁶ Gruszecki, Krzysztof. Art. 379. W: *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, wyd. IV. Wolters Kluwer, 2016.

⁷ Jędrośka, Jerzy. Art. 379. W: *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, wyd. II. C.H. Beck, 2014.

Status straży gminnej został unormowany w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych⁸. Jest to samorządowa umundurowana formacja, której celem jest ochrona porządku publicznego na terenie gminy. Straż gminna powoływana jest fakultatywnie przez radę gminy po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego (stołecznego) Policji, o czym zawiadamia wojewodę. Nadzór nad jej działalnością sprawuje wójt (burmistrz lub prezydent miasta), a w określonym zakresie także wojewoda⁹. W gminach, w których organem wykonawczym jest burmistrz (prezydent miasta), straż nosi nazwę "straż miejska".

Przebieg kontroli został unormowany w art. 379 ust. 3 zgodnie, z którym podmiot prowadzący kontrolę u osoby fizycznej nie prowadzącej działalności gospodarczej jest uprawniony do:

- wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem na teren nieruchomości, obiektu lub ich części w godzinach od 6 do 22;
- przeprowadzenia badań lub wykonywania innych niezbędnych czynności kontrolnych;
- żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwanie osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego;
- żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

Podkreślić trzeba, że kontrola u osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej, może być niezapowiedziana. Warto wyjaśnić, że rzeczoznawcą jest osoba posiadająca specjalistyczną wiedzę, której zadaniem jest pomoc kontrolującemu przy wykonywaniu czynności kontrolnych. Rzeczoznawca nie musi posiadać odrębnego upoważnienia, nie może jednak wykonywać czynności kontrolnych samodzielnie, ponieważ działa jedynie z polecenia kontrolującego. Udział rzeczoznawcy w kontroli nie jest obowiązkowy. Zgodnie z art. 379 ust. 3 pkt 2 p.o.ś., kontrolujący ma prawo podejmować wszelkie czynności niezbędne do ustalenia stanu rzeczywistego – stanowi to podstawę do pobrania próbek popiołu z paleniska lub próbek paliwa. Kontrolujący ma także możliwość wezwania i przesłuchania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego – zdaniem komentatorów¹⁰ jest to przesłuchanie świadka w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego¹¹ (dalej: k.p.a.) – zatem zgodnie z art. 67 i n. k.p.a., wiąże się to z obowiązkiem sporządzenia protokołu, odczytania go i odebrania podpisu od osoby kontrolowanej.

⁸ Dz.U.2018.928 t.j.

⁹ art. 9 ust. 1i 2 ustawy s.g.

¹⁰ Przybysz, Piotr Marek, art. 67. W: Kodeks postępowania administracyjnego, wyd. XII. Wolters Kluwer, 2017

¹¹ Dz.U.2018.2096 t.j.

Warto wspomnieć o obowiązkach kontrolowanych osób podczas przeprowadzania kontroli.

Zgodnie z treścią art. 379 ust. 6 p.o.ś., kontrolowana osoba obowiązana jest umożliwić przeprowadzanie kontroli, a w szczególności dokonanie czynności, które zostały opisane powyżej. Utrudnianie przeprowadzenia kontroli, stanowi przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 3. Czyn ten został unormowany w art. 225 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny¹² (*Kto osobie uprawnionej do przeprowadzania kontroli w zakresie ochrony środowiska lub osobie przybranej jej do pomocy udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3*). W związku z tym, karalna jest odmowa wpuszczenia na teren posesji, jak również wszelkie utrudnianie podejmowania czynności kontrolnych m.in. odmowa dopuszczenia do paleniska, utrudnianie pobrania próbki, odmowa wydania dokumentów lub podania wymaganych informacji, a także odwracanie uwagi kontrolującego i czyszczenie paleniska. Kontrolowanego należy powiadomić o sankcji karnej, a jeżeli nadal będzie utrudniał prowadzenie kontroli, wówczas należy na miejsce zdarzenia wezwać Policję. Przebieg zdarzenia należy również opisać w protokole kontroli.

Na zakończenie czynności kontrolnych w gospodarstwie domowym, zgodnie z art. 380 p.o.ś.: *kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kontrolowanej osobie fizycznej. Protokół podpisują kontrolujący oraz kontrolowana osoba fizyczna, która może wnieść do protokołu zastrzeżenie i uwagi wraz z uzasadnieniem. W razie odmowy podpisania protokołu przez kontrolowaną osobę fizyczną kontrolujący umieszcza o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może, w terminie 7 dni, przedstawić swoje stanowisko na piśmie wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.*

3. Czy Policja może przeprowadzać kontrole przestrzegania tzw. uchwał antyśmogowych ?

Tak, Policja może przeprowadzać kontrole przestrzegania tzw. uchwał antyśmogowych. Podstawę prawną stanowi art. 1 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji¹³. Zgodnie z tym przepisem: *Do podstawowych zadań Policji należą wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców. **Naruszenie tzw. uchwały antyśmogowej stanowi wykroczenie**, o którym mowa w art. 334 p.o.ś. (Kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów, określonych w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96, podlega karze grzywny.).* Stąd Policja jest uprawniona do przeprowadzenia kontroli, jeśli działa w celu wykrycia tego wykroczenia lub ścigania sprawców.

Należy zauważyć, że wójt (burmistrz, prezydent) sprawują w oparciu o art. 379 p.o.ś. również prewencyjną kontrolę przestrzegania tzw. uchwał antyśmogowych – tzn. nawet przy braku podejrzeń naruszenia ww. uchwał mają kompetencje do przeprowadzenia kontroli, gdyż zmierza ona do weryfikacji czy przestrzegane są zapisy rzeczonych uchwał. Natomiast kompetencje Policji są nieco inne, mia-

¹² Dz.U.2018.1600 t.j.

¹³ Dz.U. 1990 nr 30 poz. 179 (ze zm.)

nowicie Policja może przeprowadzić kontrolę dopiero, gdy istnieje podejrzenie (a tym bardziej pewność), że dochodzi do naruszenia tzw. uchwał antysmogowych. Wobec braku jakichkolwiek podejrzeń, że popełniono takie wykroczenie, Policja nie ma kompetencji do przeprowadzenia kontroli. Reaguje ona bowiem na stosowne zawiadomienia lub spostrzeżone wykroczenia.

Należy pamiętać, że kompetencje wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz Policji nie wykluczają się i są od siebie niezależne – fakt, że w danej gminie wójt (burmistrz, prezydent miasta) aktywnie przeprowadza kontrole nie wyłącza kompetencji Policji, która w zakresie swoich własnych kompetencji również winna przeprowadzać stosowną kontrolę.

4. Kim jest przedsiębiorca w kontekście możliwości przeprowadzania kontroli przez wójta, (burmistrza, prezydenta miasta)?

Jak zostało wyjaśnione powyżej w odpowiedzi na pytanie nr 1, wójt (burmistrz, prezydent miasta) nie jest właściwy w zakresie przeprowadzania kontroli przestrzegania przepisów tzw. uchwał antysmogowych przez przedsiębiorców. Aby jednak móc rozgraniczyć, kiedy mamy do czynienia z przedsiębiorcą, a kiedy z osobą fizyczną niebędącą przedsiębiorcą, należy odpowiedzieć na pytanie: kto jest przedsiębiorcą? Definicja przedsiębiorcy znajduje się w wielu aktach prawnych, jednakże kluczowe znaczenie w kontekście możliwości przeprowadzania kontroli ma ta przewidziana w ustawie z dnia 6 marca 2018 roku – Prawo przedsiębiorców¹⁴. Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 przywołanej ustawy przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Działalnością gospodarczą jest natomiast, zgodnie z powołaną ustawą, **zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły**¹⁵. Nie jest nią działalność podejmowana sporadycznie, spontanicznie, mająca charakter przypadkowy. Działalnością gospodarczą nie będzie również działalność nienastawiona na zysk. Badając, czy mamy do czynienia z przedsiębiorcą, a więc z osobą prowadzącą działalność gospodarczą, musimy w pierwszej kolejności ustalić, czy działalność ta ma zarobkowy charakter, co oznacza, że zamiarem (celem) jej podjęcia jest osiągnięcie zysku (niezależnie od tego czy osoba faktycznie osiąga zysk, czy ponosi stratę – liczy się bowiem zamiar podjęcia działalności w celu osiągnięcia zysku). Dalej, badamy czy jest to działalność zorganizowana, czyli czy jej wykonywanie jest zaplanowane pod względem prawnym i faktycznym. Podmiot wykonujący działalność gospodarczą musi podjąć wiele czynności o charakterze organizacyjnym, których celem jest przygotowanie do wykonywania tej działalności (np. dokonać rejestracji działalności gospodarczej, zgłoszenia podatkowego, spełniać obowiązki związane z ubezpieczeniem społecznym, uzyskać koncesję bądź

¹⁴ Dz.U. 2018 poz. 646 (ze zm.).

¹⁵ Art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2018 poz. 646 (ze zm.)).

stosowne zezwolenia). Okolicznością, która w łatwy sposób pozwoli zidentyfikować, że mamy do czynienia z działalnością gospodarczą, jest zatrudnianie pracowników, jak również wynajęcie czy też zakup odpowiedniego lokalu w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Te wszystkie wskazane czynności organizacyjne jednoznacznie przesądzają, iż działalność gospodarcza jest aktywnością, która nie ma charakteru przypadkowego.

Działalnością gospodarczą nie jest (a więc osoba ją wykonująca nie jest przedsiębiorcą i może być kontrolowana przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta), następująca działalność zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy - Prawo przedsiębiorców:

- 1) działalność wytwórcza w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego;
- 2) działalność agroturystyczna, czyli wynajmowanie przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów;
- 3) wyrób wina przez producentów będących rolnikami wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitrów wina w ciągu roku gospodarczego;
- 4) działalność rolników w zakresie sprzedaży domowych przetworów.

5. Jaka kara została przewidziana za naruszenie przepisów uchwały antysmogowej ?

Naruszenie przepisów uchwały antysmogowej stanowi wykroczenie sankcjonowane karą grzywny. Zgodnie z treścią art. 334 p.o.ś. *kto nie przestrzega ograniczeń, nakazów lub zakazów, określonych w uchwale sejmiku województwa przyjętej na podstawie art. 96, podlega karze grzywny*. Kwota kary grzywny jest określona na podstawie art. 24 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. kodeks wykroczeń¹⁶ i jej wysokość może wynieść od 20 do 5000 zł.

Od dnia 1 listopada 2018 roku straż gminna może nakładać grzywnę w drodze mandatu karnego za naruszenie tzw. uchwały antysmogowej. Zmiana została wprowadzona w § 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 roku w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego przez § 1 rozporządzenia z dnia 11 października 2018 roku¹⁷ zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 1 listopada 2018 roku.

Grzywnę w drodze mandatu mogą nakładać wyłącznie funkcjonariusze straży gminnej oraz Policji. Urzędnik prowadzący kontrolę na podstawie art. 379 ust. 2. p.o.ś. z upoważnienia wójta nie może nałożyć mandatu, ale dopuszczalne jest skierowanie przez wójta (burmistrza lub prezydenta miasta)

¹⁶ Dz.U.2018.618 t.j.

¹⁷ (Dz.U.2018.1996).

wniosku o ukaranie do właściwego sądu. Warto pamiętać, że środki z mandatu wystawionego przez straż gminną zasilają budżet gminy.

6. Jaka jest możliwość praktycznego zastosowania art. 363 p.o.ś. w stosunku do osoby uporczywie naruszającej przepisy uchwał antysmogowej ?

Niezależnie od kompetencji kontrolnych w zakresie przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej, wójtowi (burmistrzowi lub prezydentowi miasta), przysługują kompetencje o charakterze nadzorczym w stosunku do osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 363 ust. 1 p.o.ś. wójt (burmistrz lub prezydent miasta) może w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działanie negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia, a także nakazać przywrócenia środowiska do stanu właściwego. *Posłużenie się w art. 363 przez ustawodawcę słowem "może", bez wskazania kryteriów, jakimi powinien kierować się w tym zakresie organ administracji, nie oznacza, że ma on pełną swobodę w podejmowaniu decyzji. Ustalając bowiem w trakcie prowadzenia postępowania dowodowego, że rzeczywiście w konkretnym przypadku ma miejsce negatywne oddziaływanie na środowisko przez osobę fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, organ nie ma możliwości odstąpienia od określenia czynności mających doprowadzić do ustania takiego stanu. Jego swoboda zostaje ograniczona tylko i wyłącznie do określenia, jakie czynności w konkretnym przypadku muszą być wykonane w celu wyeliminowania negatywnego oddziaływania na środowisko*¹⁸. Komentowany przepis stwarza **dotatkowy instrument odpowiedzialności administracyjnej, który można wykorzystać w stosunku do osób uporczywie naruszających przepisy uchwały antysmogowej**, poprzez nałożenie obowiązku podjęcia określonych czynności. Organ wydający decyzję musi jednak precyzyjnie ustalić stan określony w hipotezie jako „negatywne oddziaływanie na środowisko”. Uporczywym naruszeniem przepisów uchwały antysmogowej może być sytuacja, w której pomimo nałożenia mandatu karnego po przeprowadzeniu kontroli w gospodarstwie domowym, ukarana osoba w dalszym ciągu eksploatuje instalację powodując negatywne oddziaływanie na zdrowie ludzi i na środowisko. Przykładem czynności określonej w nałożonej przez organ decyzji, może być np. obowiązek wymiany źródła ciepła lub zamontowanie filtra na komin.

Warto pamiętać, że zgodnie z art. 368 ust. 2 p.o.ś. *Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, wstrzymać użytkowanie instalacji lub urządzenia, jeżeli osoba fizyczna nie dostosowała się do wymagań decyzji, o której mowa w art. 363.*

¹⁸ Gruszecki, Krzysztof. Art. 363. W: Prawo ochrony środowiska. Komentarz, wyd. IV. Wolters Kluwer, 2016.

7. Kiedy dopuszczalne jest spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza instalacjami i urządzeniami ?

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹⁹ (dalej: u.o.), odpady objęte są obowiązkiem selektywnego zbierania. W związku z tym, każda gmina uchwalająca na swoim terytorium regulamin, na podstawie art. 4 ust. 2 pkt 1 lit a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o czystości i porządku w gminach²⁰, ma obowiązek określić w szczegółowy sposób zasady prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania lub przyjmowania przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych takich jak odpady zielone lub zapewnić przyjmowanie ich w inny sposób. Ustawodawca w art. 3 ust. 1 pkt 12 u.o. zdefiniował pojęcie **odpadów zielonych**, przez które rozumie się: *odpady komunalne stanowiące części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy, a także z targowisk, z wyłączeniem odpadów z czyszczenia ulic i placów*. W związku z powyższym, na gruncie obecnie obowiązujących przepisów prawa, niedopuszczalne jest spalanie zgromadzonych pozostałości roślinnych poza przeznaczonymi do tego instalacjami i urządzeniami.

¹⁹ Dz.U.2018.992 t.j.

²⁰ Dz.U.2018.1454 t.j.

Część II

Wzory pism związanych z kontrolą przestrzegania uchwał antysmogowych

Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli

[Miejscowość, data]

[Wójt/burmistrz/prezydent miasta...]

UPOWAŻNIENIE

nr **z dnia**

Na podstawie art. 379 ust. 1-3 ustawy z dnia – Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z ... roku poz. ...) upoważniam:

[imię, nazwisko, stanowisko]

do sprawowania w imieniu [wójta/burmistrza/prezydenta miasta...] kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska w zakresie przeciwdziałania nielegalnemu spalaniu odpadów oraz w zakresie przestrzegania ograniczeń, nakazów lub zakazów określonych w Uchwale Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr XLI/1405/17 z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (dalej: Uchwała antysmogowa).

Upoważnienie uprawnia w szczególności do:

- 1) wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem przez całą dobę na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, a w godzinach od 6 do 22 - na pozostały teren;
- 2) przeprowadzania badań lub wykonywania innych niezbędnych czynności kontrolnych, w tym pobierania próbek;
- 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego;
- 4) żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli, w tym dokumentów wskazanych w § 7 Uchwały antysmogowej.

Upoważnienie obowiązuje od dnia wydania.

[podpis, pieczęć]

11/15

Zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli

[Miejscowość, data]

[nazwa i adres organu
zawiadamiającego o kontroli]

ZAWIADOMIENIE o zamiarze wszczęcia kontroli

Działając na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2018 poz. 646 ze zm.) zawiadamiam, że [wójt, burmistrz, prezydent miasta...] za pośrednictwem upoważnionego [funkcjonariusza straży gminnej/ pracownika urzędu gminy....] zamierza wszcząć kontrolę:

[oznaczenie przedsiębiorcy] w zakresie przestrzegania ograniczeń, nakazów lub zakazów określonych w Uchwale Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr XLI/1405/17 z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Pouczenie:

Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Jeżeli kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wszczęcie kontroli wymaga ponownego zawiadomienia. (art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2018 poz. 646 ze zm.)).

Na wniosek przedsiębiorcy kontrola może być wszczęta przed upływem 7 dni od dnia doręczenia

zawiadomienia (art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2018 poz. 646 ze zm.)).

.....
(podpis i pieczęć organu)

Wniosek o ukaranie

Smogowice, dnia 16 października 2018 r.

*[nazwa i adres podmiotu
uprawnionego do wniesienia
wniosku o ukaranie]*

Sąd Rejonowy w Smogowicach
Wydział I Karny
ul. Sądowa 1
99-999 Smogowice
*[dokładna nazwa i adres sądu rejonowego
właściwego miejscowo do rozpoznania wniosku
o ukaranie]*

[znak sprawy]

WNIOSEK O UKARANIE

Na podstawie art. 57 § 1 k.p.w. wnoszę o ukaranie:

Jana Smogowego s. Zygmunta i Marii, ur. 12 czerwca 1979 r. w Smogowicach, zam. w Smogowicach przy ul. Pyłowej 12, legitymującego się dowodem osobistym nr ZZC 200229 wydanym przez Wójta Gminy Smogowice, kawalera, prowadzącego własną działalność gospodarczą, uzyskującego miesięczny dochód w kwocie 3500 zł netto,

za to, że

w dniu 7 stycznia 2018 r. około godziny 18.30 w Smogowicach przy ul. Pyłowej 12 spalał w kotle dostarczającym ciepło do systemu centralnego ogrzewania paliwo, w którym udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu 0-3 mm wynosił powyżej 15%,

tj. za wykroczenie określone w art. 334 w zw. z art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2017 poz. 519, t.j.) oraz § 3 Uchwale Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr XLI/1405/17 z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (DZ. URZ. WOJ. 2017 poz. 787).

Uzasadnienie

W dniu 7 stycznia 2018 r. około godziny 12 sąsiad obwinionego, Tadeusz Praworządny, zauważył unoszący się czarny dym z komina domu obwinionego przy ul. Pyłowej 12 w Smogowicach. O fakcie tym poinformował Urząd Gminy [zeznania świadka: k. 2].

Urzednicy gminni, Maria Powietrzna i Mariusz Przeciąg, którzy udali się na kontrolę ujawnili ok. godz. 14.30 w domu obwinionego znaczne zapasy paliwa – mułu węglowego, którym w tym dniu palił w kotle Jan Smogowy [zeznania świadków: k. 4-5].

W związku z tym, że zgodnie z § 3 Uchwale Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr XLI/1405/17 z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (DZ. URZ. WOJ. 2017 poz. 787), zakazany jest na terenie gminy Smogowice m.in. paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 %, urzednicy pobrali próbki paliwa używanego przez Jana Smogowego z kotła i przekazała do analizy biegłym z Akademii Górniczo Hutniczej w Krakowie [protokół kontroli: k. 6-7].

Biegli ustalili, w opinii z dnia 5 lutego 2018 r., że w składzie przekazanych im próbek udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu 0 – 3 mm wynosił 95,4% [opinia biegłych: k. 10-15].

Jan Smogowy w złożonych przez siebie wyjaśnieniach w dniu 8 stycznia 2018 r. przyznał się do używania paliwa, w którym udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu 0-3 mm wynosił powyżej 15%, do ogrzewania domu, podkreślając, że taki opał jest znacznie tańszy, a on nie po to tak ciężko pracuje, żeby palić pieniędzmi w piecu [wyjaśnienia obwinionego: k. 8 – 9].

Oznacza to, że Jan Smogowy naruszył zakaz, o którym mowa w § ... wspomnianej uchwały Sejmiku Województwa i tym samym zrealizował znamiona wykroczenia opisanego w art. 334 w zw. z art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2017 poz. 519, t.j.).

[stanowisko i podpis osoby
upoważnionej do sporządzenia
wniosku]

Załączniki:

1. Lista świadków.
2. Odpis wniosku o ukaranie dla obwinionego.

O Fundacji Frank Bold

Fundacja Frank Bold jest pozarządową organizacją prawniczą, działającą na rzecz ochrony praw człowieka, prawa do czystego środowiska oraz przestrzegania zasad demokratycznego państwa prawa. Realizujemy projekty i działamy komercyjnie, współpracując z innymi organizacjami pozarządowymi oraz samorządem terytorialnym. W działaniach wykorzystujemy wiedzę prawniczą i związane z nią instrumenty (m.in. pozwyci, skargi, wnioski o udostępnienie informacji publicznej i informacji o środowisku, wnioski o wszczęcie postępowań oraz kontroli), a także bierzemy udział w działaniach rzeczniczych (prace legislacyjne) i strażniczych (monitoring działalności lobbingowej, procesu legislacyjnego i administracyjnego w zakresie ochrony środowiska i jawności działania władz). Przygotowujemy opinie prawne, oceniamy rozwiązania legislacyjne i przeprowadzamy szkolenia z dziedzin objętych zakresem naszej działalności. Prowadzimy także sprawy grupowe i indywidualne w zakresie ochrony środowiska i interesu publicznego.

Ważnym obszarem aktywności Fundacji są działania związane z ochroną czystego powietrza i walką ze smogiem. W tym zakresie uczestniczymy w konsultacjach społecznych aktów prawnych, monitorujemy zmiany legislacyjne, udzielamy wsparcia prawnego organizacjom pozarządowym działającym na rzecz walki ze smogiem oraz zapewniamy wsparcie prawne aktywnym obywatelom i ich zrzeszeniom w walce o czyste powietrze. Udzielamy także wsparcia samorządom, na których spoczywa ciężar kontroli przestrzegania przepisów dotyczących kwestii powiązanych z ochroną powietrza, w tym organizujemy szkolenia i prelekcje w przedmiocie prawnych aspektów kontroli przestrzegania uchwał antysmogowych, a także prowadzimy doradztwo prawne.

Jednocześnie prowadzimy sprawy związane z wpływem kopalni na środowisko naturalne, uzależnieniem polskiego przemysłu energetycznego od węgla, wpływem wytwarzania i składowania odpadów na glebę, wody i powietrze, uciążliwościami wynikającymi z funkcjonowania ferm drobiu i chlewni, bezpieczeństwem dziko żyjących zwierząt, szkodliwymi inwestycjami na obszarach chronionych, a także zmianami klimatu. Jesteśmy jednym z niewielu podmiotów zajmujących się tą skomplikowaną dziedziną prawa w Polsce, a przy tym działającym na całym jej obszarze. Równocześnie monitorujemy działalność lobbystów i ich wpływ na proces legislacyjny w ramach portalu jawnylobbing.org. Zapraszamy na naszą [stronę internetową](#), [bloga](#) oraz do polubienia naszego profilu na [Facebooku](#).